

ქეთევან შენგელია

„მამა ხარ ყოველთა, ძეთათვის მზრუნველი“ ...
(ზვიად გამსახურდიას პოეზიის მიხედვით)

ყოფილი დისიდენტი, შემდგომში საქართველოს პირველი პრეზიდენტი, მეცნიერი და მკვლევარი, მთარგმნელი და პოეტი ზვიად გამსახურდია მხსნელად მოგვევლინა, როცა ერის გამოღვიძება და თითქმის განკურნება აუცილებელი იყო ჩვენი მარადმებრძოლი ქვეყნისთვის. გამხდარიყავი საქართველოს პირველი პრეზიდენტი „წითელი საბჭოეთის“ დროს, იყო უძნელესი, მაგრამ გამხდარიყავი საქართველოს ეროვნული გმირი, თან იმ ეპოქაში, რომელსაც გმირთა შობის დიდი რესურსი კარგა ხანია აღარ გააჩნდა, ეს იყო საოცრება. ზვიად გამსახურდიამ ორივე მოახერხა და, თან ისე, რომ ერში დარჩენილი საბრძოლო რესურსი და ეროვნული ღირსება მთლიანად გამოამჟღავნა. ამ მრავალმხრივი პიროვნების შესახებ დაუსრულებლად შეიძლება საუბარი, მით უფრო, რომ მტრობაც სასტიკი ფორმით გამოუცხადეს სამშობლოს სიყვარულისთვის. მისი ბრძოლის და შრომის თანამგზავრი ყოველთვის იყო ხელოვნება და მეცნიერება. ვიცით, რომ, როგორც მთელი სიცოცხლის მანძილზე, ისე იჩქერიაში დევნილობის პერიოდშიც კი, ზვიად გამსახურდიას არ შეუწყვეტია ლიტერატურულ-სამეცნიერო ძიებები. მას სამშობლოს და ლიტერატურის გარეშე სიცოცხლე არ შეეძლო. ჩვენი დიდი მეფეების მსგავსად, პოეზია მისი ცხოვრების ერთ-ერთი თანამგზავრი იყო. მწუხარების ჟამს თეიმურაზ მეფე, არჩილი, დავით აღმაშენებელი... ქართველი კაცისთვის არა გასართობად და სალხენად, არამედ თავისი მრწამსის გასამხელად, პიროვნული ღირსების გასამჟღავნებლად პოეზიას მიმართავდნენ, როგორც დიდ და მნიშვნელოვან თავშესაფარს. ამგვარი აზროვნების გამგრძელებელი იყო ზვიად გამსახურდიაც. ოღონდ, მეფენი, პირდაპირ ადიოდნენ ტახტზე, ხალხის მერყეობის გარეშე და მტრობა მერე იწყებოდა, აქ კი, ერის ლიდერობისთვის არა მარტო საქართველოს მტრებს, ქართველ მომურნეებსაც „გაუსკდათ გული“, რასაც ქვეყნის წინსვლაც გადააყოლეს. ისტორია კი, თავის სახელს არქმევს უკვე ყველაფერს. ამჟამად კი, ჩვენ გვიანტერესებს ზვიად გამსახურდია, როგორც პოეტი. მის შემოქმედებაზე ფიქრი ხელახალი კვლევებით უნდა გაგრძელდეს. ყოველი ახალი ლიტერატურული პერიოდისთვის ისედაც დამახასიათებელია ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ავტორის შეფასება თავისი ისტორიული დროის თვალსაწიერიდან.

არიან ხელოვანი ადამიანები, რომლებიც სრულებით არ ჰგვანან თავიანთ შემოქმედებას, მაგრამ არიან ისეთებიც, რომელთა მხატვრული ტექსტებიც საოცრად ემსგავსებიან ავტორის ცხოვრებისეულ წესს. მათ შემოქმედებაში წარმოჩენილი ზოგადსაკაცობრიო, ფილოსოფიური თუ სხვა თემები, ისეთივე მნიშვნელოვანია პოეტისთვის, როგორც მისი ლირიკული ორეულისთვის. ასეთ შემოქმედთა რიცხვს ეკუთვნის ზვიად გამსახურდიაც და რადგან ადამიანის ბუნების საუკეთესო თვისებათაგანი აზროვნებაა, აქვე ჩნდება ერთი კითხვა: სიკეთისკენ არის მიდრეკილი პიროვნების აზროვნება თუ ბოროტებისკენ? სწორედ ამას აქვს მნიშვნელობა, რაკი მოაზროვნეთა ნაწილს, მსოფლიო ისტორია რიგ შემთხვევებში საქციელს ვერ უწონებს და იგივე შეიძლება ითქვას შემოქმედთა ცხოვრებისეულ განაცხადზეც. ზვიად გამსახურდიას პოეზია მისი ღირსეული ცხოვრების ანარეკლია. „არ მეგულება კაცი, რომელიც გადარჩება, თუ იგი უსამართლობას აღუდგება წინ. არა, ვისაც სურს, რომ თუნდაც მცირე ხნით გადარჩეს, სამართლიანობის მქადაგებელ კერძო კაცად უნდა დარჩეს, საზოგადოებრივ სარბიელზე კი ფეხიც არ შედგას“ (სოკრატე, 2013: 39). ეს კარგად უნდა სცოდნოდა ზვიად გამსახურდიას და მაინც იტვირთა საქართველოს ბედზე ზრუნვა, ამიტომ, თუ „ლიტერატურულ სიმართლეზე“ ვისაუბრებთ მის პოეტურ ქმნილებებში კითხვის დასმაც კი ზედმეტი გარჯა იქნება. ამ ასპექტის მხრივ, ვერც ერთი ლექსი, ზვიად გამსახურდიას პოეზიაში, რომელიც ჩვენს წარსულსა და ქვეყანას, სარწმუნოებას ეხება, ეჭვის საგანი ვერ გახდება.

მკითხველის თანაგანცდა დამოკიდებულია უპირველეს ყოვლისა იმაზე, თუ რის მოსმენა სურს მას მწერლისგან. თუ მხატვრულ ტექსტში არ იკვეთება შემოქმედის ეროვნება, აგრეთვე, დრო და სივრცე, რაშიც მოქცეულია ავტორის ლირიკული ორეული, მაშინ არც წარსული ჩანს ტექსტში და აქედან გამომდინარე - არც აწმყო; ამიტომ, ინტერესიც ბევრად ნაკლებია, რადგან ადამიანის ბუნება მიდრეკილია მისთვის გასაგები და მარადიული პრიორიტეტებისკენ.

ფილოსოფიურ ლირიკას ახასიათებს ხცოვრების რაობის შესახებ დასმული კითხვები: საიდან იბადება ადამიანში სწრაფვა საკუთარი პიროვნებისა და სულის შესაცნობად? სად იწყება და მარადიულობის საკუთრება როგორ ხდება მშვენიერება? ამქვეყნიური არსებობის მიღმა, კიდევ რას უნდა მიენდოს ადამიანი? რა არის ღალატი ან მარტოობა? ამგვარი კითხვებით გაჯერებულია ზვიად გამსახურდიას პოეზია.

„პირველადი და უმთავრესი საკითხი ესაა სამყაროსა და მარადისობისადმი ჩვენი მიმართება, რომელიც უსათუოდ უნდა დაეყრდნოს სულის უკვდავების იდეას. მარადისობა თუ მართლაც მარადისობაა, ამსოფლად, მას მხოლოდ ადამიანის უკვდავი სული შეესატყვისება...“ (კოსტავა, 1991: 25) ამ საკითხსაც მოიაზრებს, სხვა დანარჩენთან ერთად ზ. გამსახურდიას ლირიკა.

„მამა ხარ ყოველთა, ძეთათვის მზრუნველი...
უფალო, ამაცდინე, ესე სასუმელი.“

(გამსახურდია, 1989: 66)

როცა პოეზიაზე ვსაუბრობთ განსახილველია ზვინად გამსახურდიას შემოქმედების თემატური პრიორიტეტები და ის ასპექტები, სადაც ავტორი რელიგიურსა და სამშობლოს თემას განუყოფელ მთლიანობად მიიჩნევს. საინტერესოა მისი ფილოსოფიური და მსოფლმხედველობრივი კრედო; მოვიგონოთ ლექსი „მესხეთისადმი“:

„შენ გეზმანება ვაჰანი და ძველი ვარძია,
სამსარი, კლდეში შეხიზნული გედივით წუნდა,
შოთას აკვანი მადლიანი ვინაც არწია,
ვინაც ჯვარცმული იყო მარად და არ შეძრწუნდა.
შენ გეზმანება გარუჯული სამცხის სერები,
მუნჯი მოწამე წარსულისა - მდუმარე მტკვარი,
ცისკაბადონზე სპილენძის და ტყვიის ფერები,
კუმურდოს თაღი დაღარული და ზარზმის ზარი.“

(გამსახურდია, 1989: 8)

ეს საკმაოდ ვრცელი ლექსია, ათი კუპლეტისგან შედგება. სადაც დასახელებულია საქართველოს ტაძართა და ისტორიულ ადგილთა საკმაოდ დიდი რაოდენობა: ოლთისი და მდუმარე ბანა, იშხანი, ოშკი, პარხალი, ხახული, ხანძთის უდაბნო, თმოგვი, ვარძია... აქვე გვხვდებიან სარგის თმოგველი და თამარ მეფე, ავტორი მოიგონებს შავთელსა და რუსთველს. აღტაცებით უმღერის პოეტი საქართველოს აღზევების ხანას. ამ ლექსს ახასიათებს ორთემიანობა. აქ პატრიოტული მოტივი და მართლმადიდებლური ასპექტი ერთად არის წარმოდგენილი. იგივე ლექსი, სწორედ წმინდანის ხატის გაცოცხლებით მთავრდება:

„გარდასულ ჟამის ამ ხილვებით მარად ნეტარი,
მტკიცე ნაბიჯით მომავლისკენ მიიკვლევ შარას,
წმინდა გიორგი, საქართველოს სულის მხედარი,
ფერისცვალების მაღალ მთაზე დაგიდგამს კარავს.“

(გამსახურდია, 1989: 9)

ამგვარი ორი თემის შემოტანით ხასიათდება ზ. გამსახურდიას სხვა ლექსებიც მის პოეზიაში: წრომი, ქაშვეთი, ლაშარის ხატი, მთაწმინდა და სხვა.

ზვიად გამსახურდია ძირითადად ინტიმურ-მედიტაციურ პოეზიას გვთავაზობს, იშვიათად შეინიშნება მასთან სამოქალაქო-პუბლიცისტური პოეტური განაცხადები, თუმცა ამ მიმართულების ლექსებს მთლიანად ვერ გამოვრიცხავთ მასთან. მედიტაციური პოეზია, იშვიათი გამონაკლისების გარდა, მეტ ლირიზმსა და ლირიკულ განწყობილებებს გულისხმობს, ამიტომ, თვით ისეთი ლექსებიც, რომლებიც თითქოს საომარ კიჟინას და ომახიან შეძახილებს უნდა გულისხმობდნენ აქ სრულიად განსხვავებული სახით არის წარმოდგენილი. ამ სტრიქონებში თავიდან ბოლომდე (ლექსი რვა კუპლეტიანია) მხატვრული სახეთა სიჭარბე შეიმჩნევა, მუსიკალური ჰაეროვნებაც საგრძნობია კარგი რიტმის გამო, რასაც იწვევს მარცვალთა თანაბრობა სტრიქონებში. გარდა ამისა, პოეტი აცოცხლებს მივიწყებულ, ძველ ქართულ სიტყვებს, რაც ენის გამდიდრებისთვის ესოდენ სასურველი და აუცილებელია დღეს. მაგალითისთვის მოვიყვანოთ ლექსი - მარაბდა:

„ზრიალი ზუჟთა და ზარადთა
 ზმა არი ზოგან და ზარი,
 ანდეზობს ზაკვილი მარაბდა
 ფარციხეს დაეტყო ზარი.
 შაჰის მოკაშკაშე შიმშერი
 გიორგის ელვარე გორდა
 მარჯან-მოჯარული გიშერი
 შთენია ქართა და ქორთა“...

(გამსახურდია, 1989: 31)

ზ. გამსახურდიას პოეზიაში ჭარბობს სამშობლოს „ხატი“. დავასახელოთ თუნდაც ლექსები: „მესხეთისადმი“, „განთიადი არმაზისხევში“, „ქაშვეთი“... არის მხოლოდ რელიგიურ თემაზე შექმნილი ლექსებიც. მიძღვნილი ხასიათის თემაც საკმაოდ გვხვდება მის პოეტურ სამყაროში. მაგალითისთვის მოვიყვანოთ ლექსები: „მთვარის ნიშნობა“ (გალაკტიონ ტაბიძისადმი), „კონსტანტინე ჭიჭინაძისადმი“, „ქართველი ჯარისკაცი კიევთან“ (ზურაბ ფალავანდიშვილის ხსოვნას), „ლაშარის ხატი“ (ვახტანგ რაზიკაშვილისადმი), „პალადიუმის რაინდისადმი“ (ბაირონისადმი), „ბოდლერი“, „დავით კაკაბაძე“ და სხვა. სიყვარულის თემას ვერსად წაუვა პოეტი, ზვიად გამსახურდიას პოეზიაშიც ვხვდებით ამ თემას. ამ მხრივ საინტერესოა ლექსი „შენი ღიმილი (სონეტი მანანასადმი)“, რომელიც ავტორს ძვირფასი მეუღლის-

თვის მიუძღვნია. ეს ლექსიც შეიძლება მივაკუთვნოთ ორთემიან მხატვრულ ტექსტს (მიძღვნითი ხასიათის და სიყვარულის თემა), არც ერთი არ იქნება შეცდომა.

„სევდიან ღამით მომაგონდა შენი ღიმილი
და ოცნებათა განწირულ გზებს მიჰყვა ფიქრები,
ვიცი დღეიდან მწუხარებით შეიფიფქები,
ჩაღამდებიან ეგ ღაწვები, იღუმალმშვენი.“

• • •

გამართე მზერა, მოიმარჯვე იმედის ფარი,
გრძნობათა შენთა საკმეველი უკმეი ხატებს,
და როს დიდებით განიხვნება აღსავლის კარი
შეიწირავენ ლოცვას შენსას მოანდამატეს.“

(გამსახურდია, 1989: 52)

ავტორის ზოგადი ინტერესების გათვალისწინება, რომელიც პოეზიის სფეროს ეხება, მსოფლიო ლიტერატურის თვალსაზრისით ყოველთვის საინტერესოა. ხშირ შემთხვევაში წარსულის გამოცდილება ასაზრდოვებს პოეტს და სანამ საკუთარი სულიერი სამყაროს ლაბორატორიაში ხელახალ სიცოცხლეს შეიძენენ განცდები, ავტორი შექმნამდე ემორჩილება ინფორმაციულ „მუდმივ-მიმღობის“ მდგომარეობას (რაღა თქმა უნდა ინტელექტუალურ ავტორებს ვგულისხმობთ). ამ მხრივ, არ შეიძლება არ ვახსენოთ შარლ ბოდლერის „ლექსები პროზად“, რომელიც გამსახურდიას მიერ არის თარგმნილი. მთარგმნელი, ფრანგული მოდერნის ერთ-ერთი ფუძემდებლის პოეტურ მრწამსს და სიმბოლოებით აზროვნების სისტემას სრულად გადმოგვცემს. ფრანგულმა ლიტერატურამ მაშინ ახალი ეტაპი დაიწყო მსოფლიო ლიტერატურაში. თუ კარგად დავუკვირდებით ზ. გამსახურდიას ინტერესს მსოფლიო ლიტერატურის მიმართ, მივხვდებით, რაოდენ მასშტაბური და ერთმანეთისგან სრულიად განსხვავებული ავტორების სააზროვნო სივრცეებია მისთვის მისაღები. „ადამიანური პიროვნების ყოვლისმომცველობა, მარადიულობა, აღძრავს ენთუზიაზმს პოეზიისას“ (გამსახურდია, 1991: 266) - წერს ის უოლტ უიტმენის მიმართ მიძღვნილ წერილში. მას ხიბლავს, რომ უიტმენის შემოქმედებისთვის, ადამიანი არის, როგორც ხატი ღვთისა და აგრეთვე, როგორც თავად მიწიერი ღმერთი. საინტერესოა მისი კოსმიური არქეტიპებიც. გამსახურდია ხსნის უიტმენისა და მისგან სრულიად განსხვავებული ამერიკელი პოეტის - კარლ სენდბერგის რეალისტური რეფორმების თემას. ეს სამი, ერთმანეთისგან სრულიად განსხვავებული პოეტი გასაოცარი სიფაქიზით მოაქვს ჩვენამდე მას.

გათვალისწინებულია ზვიად გამსახურდიას დიდი ინტერესიც ჩვენი რენესანსული ხელოვნების უმაღლესი მწვერვალით -

ვეფხისტყაოსნითაც. ამის გარეშეც ძნელი გახდებოდა ამ მასშტაბური და თითქმის ენციკლოპედიური ცოდნის მქონე პიროვნების შემოქმედების განხილვა. მოვიგონით ლექსი - „ვეფხისტყაოსნის სიმფონია“ და მისი წიგნი, რომელიც ვეფხისტყაოსანს ეხება - „ვეფხისტყაოსნის სახისმეტყველება“.

გასათვალისწინებელია თვით ზვიად გამსახურდიას დამოკიდებულება ლიტერატურის კვლევის მეთოდოლოგიის მიმართაც. ის, თავად მიიჩნევს, რომ ლიტერატურის ისტორია განუყოფელია აზროვნების, სულის ისტორიისგან. დიდი ლიტერატურა ყოველთვის ღრმა ურთიერთკავშირში იმყოფებოდა თავისი ეპოქის მითოლოგიურ, რელიგიურ-ფილოსოფიურ, თუ მხატვრულ აზროვნებასთან და თავად იყო გამომხატველი ყოველივე ამისა. ზ. გამსახურდიას შემოქმედების განხილვის დროს, განსაკუთრებით უნდა გამოიკვეთოს ის ლექსები, რომლებიც სამშობლოსა და რელიგიის თემებს ეხება და შემდგომისათვის უფრო ზედმიწევნით გაირჩეს, სადღეისოდ, ჩვენ მხოლოდ ნაწილი წარმოვადგინეთ. გარდა ამისა, აღსანიშნავია, რომ მის პოეზიას ახასიათებს მხოლოდ განწყობილებითი ხასიათის (რომლებსაც თემა არ გააჩნიათ) ლექსებიც.

ზვიად გამსახურდიას პოეზიის განხილვისას გამორჩეულად უნდა დაეთმოს ყურადღება სალექსო საზომსა და რითმსა, სადაც რითმისა და რიტმის განსხვავებული სახეები იკვეთება. რითმიან ლექსებს მიეკუთვნება მისი პოეზია. ხშირ შემთხვევაში ის იყენებს ჯვარედინ, ან ინტერვალთან რითმის სახეს. იყენებს სხვადასხვა მარცვალთა რაოდენობას სტრიქონებში. ზოგი ლექსი თოთხმეტ-რმარცვლიანი საზომით აქვს შექმნილი, ზოგი თერთმეტმარცვლიანით, ცხრა მარცვლიანით და ასე შემდეგ. ის მკვეთრად არ ანიჭებს უპირატესობას რვა, ათ ან თექვსმეტმარცვლიან ლექსებს, რაც ძალიან გავრცელებულია ქართულ პოეზიაში; თუმცა, თითოეულ ლექსში იცავს კონკრეტულად იმ ლექსთვის არჩეულ საზომს და მასში მარცვალთა ზუსტ რაოდენობას, რაც განსაზღვრავს მუსიკალურ ფონს და რიტმულ თავისებურებას.

პოეზია არ არსებობს მხატვრული სახეებისა და მხატვრული აზროვნების გარეშე. ამ მხრივ, ზვიად გამსახურდიას პოეტური ხატები და პრობლემათა დასმის ორიგინალურობა განსაკუთრებულ ინტერესს ბადებს. მოვიგონოთ, თუდაც, ლექსი „პოეტი და მუზა“, სადაც მუზამ აიღო ქრთამი. აქ ორიგინალურია პრობლემის მიმართ მიდგომა.

მხატვრული სახეებით აზროვნება ლექსის ლირიზმის ერთ-ერთი განმსაზღვრელი ასპექტია. ამის მაგალითები უხვად არის ზვიად გამსახურდიას პოეზიაში: „მწუხრის დავანების“ ნიშანი: „ვარსკვლავთა მძივია“, „მოწამე მისანი მტკვარია“, მგლისფერი

თვალეში სატანის ვალეებთან არის გაიგივებული, მწუხარება შედარებულია ათენას გველთან, „მთები ფერხულში ჩაბმული დევები“ არიან და სხვა.

ისტორიზმები, მითოსი, ანტიკური სივრცე, გამორჩეულად ქრისტიანული აზროვნება, ქართულ გეოგრაფიულ მიდამოთა უხვად გაცოცხლება და ლირიკული სამყაროს ნაწილობრივი რაციონალიზირება, შემეცნებითი ღირებულებების გამჟღავნება და ფილოსოფიური ასპექტები დამახასიათებელია ზვიად გამსახურდიას პოეზიისთვის. ერთი შეხედვით, ყოველივე ეს, თითქოს ნაკლებად შეიმჩნევა, სინამდვილეში კი ვხვდებით, რომ მხოლოდ ხელმეორედ წაკითხვის შემდეგ შეიძლება მისი მხატვრული ტექსტების გააზრებაზე ფიქრის დაწყება.

ქართულ ლიტერატურაში წარსულში დაფუძნებულ ლიტერატურულ მიმდინარეობათა და სკოლათა ანარეკლიც ჩნდება ზ. გამსახურდიას პოეზიაში: რომანტიზმის ნიშნები იქნება ეს თუ „აკადემიური ასოციაციის“ მიერ დამკვიდრებული ორიენტირები, ოღონდ ის სრულებით განსხვავებული მხატვრული სახეებით აზროვნებს. ზვიად გამსახურდიას საკუთარი პოეტური ხელწერა აქვს.

ყოველი შემოქმედისთვის სამწერლო ენა მთავარ ბერკეტს წარმოადგენს. დღეს, ზოგიერთი „მწერლისთვის“ აკადემიზმი „მოდაში“ აღარ არის, რაც არასასურველ პრობლემას შეუქმნის კულტურას. ამ მხრივაც განსაკუთრებული აღნიშვნის ღირსია ზვიად გამსახურდიას სამწერლო ენა და მისი პოეზია. ის თავისუფალია სკაბრეზისა და ბარბარიზმის „სახადისგან“. ავტორისეული სამწერლო ენის სისადავე და დახვეწილობა, მივიწყებული სიტყვების გაცოცხლება მიუთითებს პოეტის ინტელექტუალურ განაცხადზე. მიხეილ ჯავახიშვილი აღნიშნავდა, ენა ყველაზე მთავარი ბერკეტია მწერლისთვის, ამის გარეშე ღირებულს ვერაფერს შექმნის ავტორიო. ამ თვალსაზრისს იზიარებს ზვიად გამსახურდიაც საკუთარ სამწერლო ენასთან მიმართებით.

დამოწმებული ლიტერატურა:

- გამსახურდია, 1989: ზ. გამსახურდია, მთვარის ნიშნობა, თბ., 1989;
 გამსახურდია, 1991: ზ. გამსახურდია, წერილები, ესეები, თბ., 1991;
 კოსტავა, 1991: მ. კოსტავა, ფიქრები საქართველოს მისიაზე, თბ., 1991;
 სოკრატე, 2013: სოკრატე, სიბრძნის ენციკლოპედია, თბ., 1991

Ketevan Shengelia

„You are the Father of All Things, Guardian of Your Sons” (According to Zviad Gamsakhurdia Poetry)

The introduction of the speech is dedicated to a general discussion of the personality of Zviad Gamsakhurdia. Later he is presented as a poet and a writer.

Is shown thematic priorities of Zviad Gamsakhurdia and the aspects, where the author perceives religious theme and the theme of homeland as an inseparable one; these motives are of prior importance in his poetry. There are some specific group of poems that are dedications to some people or events and the poems - revealing the sentiments; coverage of two themes simultaneously is also observed.

His philosophical and world view credos are discussed as well; are stated his extended interest towards the world literature. Zviad Gamsakhurdia's translations of poetry are also observed.

The present work covers a personal attitude of Zviad Gamsakhurdia towards the methods of research of literature. Poet's attitude towards mythology is also shown.

When discussing poetry of Zviad Gamsakhurdia, we pay attention to the rhythm and ntersyllabic pauses, where the different forms of rhyme and rhythm are detected.

There is no poetry without an artistic images and creative thinking. In this respect, poetic images and the original way of presenting the problems in Zviad Gamsakhurdia works, invite special interest. This theme is thoroughly covered in the presented work.

Historicism, myths, antic space, outstanding orthodox thinking, vivification of geographical objects and partial rationalization of a poetic world, unveiling the cognitive values and philosophical aspects are characteristic features of Zviad Gamsakhurdia poetry.

Literary language is a main leverage for each creative worker. Today academism is out of “fashion” among some, so called “writers,” which will bring some undesirable problems into the cultural sphere. In this respect, literary language and poetry of Zviad Gamsakhurdia also calls for a special attention. He is free from the threat of being infected by barbarisms and scabrousness; his style is refined and simple. These very topics will be covered in the conclusion of the given speech.